

Project ND-OV

Kaders voor een loket voor brongegevens reisinformatie openbaar vervoer

Aanleiding

De bereikbaarheid van Nederland is van grote waarde voor economische en sociale activiteiten. De overheden zetten naast het investeren in infrastructuur ook in op het beter benutten van de bestaande infrastructuur. Goede openbaar vervoer reis informatie vooraf en tijdens de reis stelt reizigers in staat om bewuste keuzes te maken met betrekking tot hun reis.

Het project ND-OV (Nationale Data Openbaar Vervoer) maakt het mogelijk dat er vanaf 2013 meer marktpartijen komen die betrouwbare openbaar vervoer reis informatie aan reizigers kunnen verstrekken. Om dit te realiseren is het van belang dat brongegevens eenvoudig, laagdrempelig, efficiënt en voor alle afnemers onder dezelfde voorwaarden beschikbaar komen.

Er is sprake van een reis informatie keten:

- Vervoerders en overheden maken afspraken en leggen vast welke brongegevens beschikbaar gesteld moeten worden. Het bepalen van de brongegevens is een dynamisch proces. Het startpunt is in bijlage 1 beschreven. In het kader van het project ND-OV zullen overheden en vervoerders uniforme leveringsvoorwaarden en de lijst met brongegevens verder ontwikkelen en uniformeren.
- Vervoerders (en overheden met betrekking tot haltegegevens) stellen de afgesproken brongegevens om niet beschikbaar aan een loket.
- Brongegevens worden door een loket ongewijzigd doorgegeven aan afnemers. Een loket moet de dynamiek in de brongegevens kunnen faciliteren. Afnemers kunnen service providers, vervoerders en overheden zijn.
- Service providers die over brongegevens kunnen beschikken, zijn zo in staat reis informatie diensten te ontwikkelen voor de reizigers.
- Verder is de verwachting dat er ook een aantal service providers zal ontstaan (net als bij de informatie verstrekking bij het wegverkeer) die brongegevens doorleveren en bewerkte informatie leveren aan partijen die op hun beurt reis informatie diensten voor reizigers aanbieden.

Voor afnemers van brongegevens is het van belang dat zij, gelet op noodzakelijke investeringen, er zeker van zijn dat brongegevens daadwerkelijk geleverd worden.

Het Rijk, de provincies en de stadsregio's zijn in 2008 het project ND-OV gestart met als doel dat afnemers over brongegevens voor reis informatie in het openbaar vervoer kunnen beschikken. Zoals aangegeven in de brief aan de Tweede Kamer van 10 april 2012 (Kamerstuk 31 305 nr.200) zien de overheden twee mogelijkheden waarlangs brongegevens voor reis informatie voor het openbaar vervoer beschikbaar kunnen komen voor afnemers. De markt realiseert binnen de door de overheden aangegeven kaders een loket, of indien de markt geen loket conform de door de overheden aangegeven kaders realiseert, zijn overheden gelegitimeerd om zelf een loket te realiseren.

Doel van dit document

Het doel van dit document is te kunnen bepalen of marktpartijen bereid en in staat zijn een loket te realiseren conform de door de overheden gestelde voorwaarden. In het geval dat marktpartijen hier niet in slagen, zijn overheden gelegitimeerd om zelf een loket te realiseren.

Met dit document informeren Rijk, Provincies en Stadsregio's marktpartijen hoe de procedure is ingericht voor de realisatie van een loket voor brongegevens reisinformatie openbaar vervoer.

De kern is dat marktijen geïnformeerd worden welke functies een loket moet realiseren, en op welke wijze marktpartijen duidelijk kunnen maken dat zij een loket realiseren. In dit document zijn criteria voor een loket beschreven. Er is dus geen sprake van een aanbesteding of wedstrijd. Bij het hierna beschreven onderdeel "procedure", is de procedure nader uitgewerkt.

Overheden kunnen op basis van een risico-analyse reisinformatie openbaar vervoer (uitvoering 2^e helft 2012) of op basis van ervaringen met de nieuwe werkwijze met een loket, in overleg met de betrokken partijen, de criteria aanpassen.

De ambitie van de overheden is dat er zo snel mogelijk gestart wordt met het beschikbaar stellen van brongegevens aan afnemers.

Acties onder regie van de overheden

Onafhankelijk van wie een loket gaat realiseren, worden er in het kader van het project ND-OV acties, zoals beschreven in de brief aan de Tweede Kamer d.d. 10 april 2012, uitgevoerd. De overheden zetten in op de volgende acties:

- Er is een actie om te komen tot uniforme leveringsvoorwaarden. Hierin worden door overheden en vervoerders afspraken gemaakt over het uniformeren van de brongegevens die aan een loket geleverd moeten worden. Het maken van de afspraken is een dynamisch proces en een loket moet deze dynamiek faciliteren.
- Er is een actie om met middelen van IenM de kwaliteit van brongegevens te verbeteren (ontwikkelpad van huidige gegevens naar uniforme gegevens).
- Er is een actie om standaarden verder te ontwikkelen en te gebruiken (BISON).
- Er is een actie om het beheer van haltedata te organiseren en te realiseren.
- Overheden organiseren een structureel overleg met vervoerders en afnemers van een loket met als doel om o.a. de ontwikkelingen in de markt te monitoren en indien wenselijk aanpassingen aan de gevraagde/ te leveren brongegevens af te spreken.

Loket

Een loket is een verzamelpunt en doorgeefluik van aangeleverde brongegevens. Een loket voert geen bewerkingen uit op brongegevens. Een loket ontvangt brongegevens op basis van afspraken tussen overheden en vervoerders. Deze afspraken vinden hun oorsprong in concessies en de Wet Personenvervoer artikel 14, en het Besluit personenvervoer 2000 artikel 10.

Er wordt gewerkt aan uniforme leveringsvoorwaarden. Deze voorwaarden vormen uiteindelijk de basis voor een loket. Een loket moet brongegevens op basis van een uniforme licentie of gebruiksovereenkomst aan afnemers ter beschikking stellen.

Een loket is niet verantwoordelijk voor de kwaliteit van brongegevens, dit is een verantwoordelijkheid van leveranciers (vervoerders en overheden). Een loket is wel verantwoordelijk voor het tijdig en correct doorgeven van brongegevens.

Een loket dient bereikbaar te zijn voor afnemers voor het melden van incidenten (afwijkingen van de normale gang van zaken) en voor het beantwoorden van vragen.

Een loket dient een incident managementsysteem (antennefunctie) te gebruiken dat transparant is. Dit betekent dat informatie uit dit systeem transparant beschikbaar is voor overheden, vervoerders en afnemers. Incidenten moeten tijdig worden behandeld.

In eerste instantie zullen incidenten worden doorgegeven aan de leverancier met het verzoek om snel te reageren. Wanneer de reactie door een loket is ontvangen, zal de reactie door een loket aan afnemers worden verstrekt. Als dit proces niet goed loopt, dan kan een loket de ND-OV organisatie benaderen. De ND-OV organisatie zal actief bijdragen aan het oplossen van incidenten.

Uitgangspunten voor een loket

- Leveranciers leveren om niet brongegevens aan een loket. Leveranciers worden gelijkwaardig door een loket behandeld. Brongegevens zijn beschreven in de dynamische bijlage 1.
- Een loket wordt tijdig door de overheden geïnformeerd over actualisatie van bijlage 1.
- Leveranciers zijn aanspreekbaar op de kwaliteit (inhoud, formaat, tijdigheid, volledigheid, documentatie en dergelijke) van brongegevens.
- Marktpartijen die een loket exploiteren, ontvangen voor deze activiteit geen financiële overheidsbijdrage.

Procedure

Marktpartijen die een loket gaan realiseren, moeten zich bij de start van de realisatie aanmelden bij het project ND-OV. De aanmelding dient uiterlijk binnen drie maanden na de publicatiedatum te geschieden.

ND-OV zal na de aanmelding een externe partij opdracht geven om (op basis van de in dit document genoemde criteria) een eerste toets uit te voeren. De marktpartij dient medewerking aan deze toets te verlenen. In beginsel zal binnen een maand het resultaat van de eerste toets bekend worden gemaakt aan de marktpartij die zich heeft aangemeld.

Nadat het loket drie maanden operationeel is, wordt er een tweede toets uitgevoerd. Als er minimaal één marktpartij aan de gestelde criteria voldoet, is het niet nodig dat de overheden zelf een loket gaan realiseren.

Een loket moet tenminste drie jaar operationeel blijven. Daarom kunnen overheden gedurende drie jaar wanneer er aanleiding toe is, besluiten om een loket opnieuw door een externe partij te laten toetsen om te onderzoeken of er nog steeds aan de gestelde criteria wordt voldaan.

Indien er geen marktpartij voldoet aan de criteria (of niet meer voldoet), dan zijn overheden gelegitimeerd om zelf een loket te realiseren.

Alle marktpartijen kunnen zich aanmelden. Een marktpartij kan tegelijkertijd zowel afnemer als loket zijn. Het beschikbaar stellen van brongegevens moet op een transparante wijze geschieden. Een voorbeeldlicentie / gebruiksovereenkomst is bijgevoegd (bijlage 2).

Voor aanmelding en vragen kan contact worden opgenomen met het projectsecretariaat ND-OV, bereikbaar per mail joyce.van.leeuwen@minienm.nl.

Criteria

Bij de criteria worden een aantal begrippen gebruikt. Eerst worden definities van deze begrippen gegeven, daarna volgen de criteria.

Begrippen:

Loket	Organisatie die brongegevens reisinformatie openbaar vervoer verzamelt en deze onbewerkt ter beschikking stelt aan afnemers.
Brongegevens	Gegevens zoals deze gedefinieerd zijn in de (dynamische) bijlage 1 van dit document.
Vergoeding voor leveren van brongegevens	Een loket kan een vergoeding bij afnemers vragen voor het leveren van brongegevens. Voor brongegevens zelf wordt geen vergoeding gevraagd.
Afnemers	Partijen die brongegevens afnemen van een loket en brongegevens zelf gebruiken en/of deze doorleveren aan andere partijen.
Leveranciers	Vervoerders en decentrale overheden.

1. Een loket stelt brongegevens beschikbaar aan afnemers. Alle afnemers en leveranciers moeten door een loket gelijk worden behandeld. Voor realtime brongegevens geldt dat een loket brongegevens binnen maximaal 3 seconden na ontvangst moet doorgeven aan afnemers.
2. Een loket levert één op één (dus zonder dat er bewerkingen op brongegevens worden uitgevoerd) brongegevens van leveranciers door aan afnemers.
3. Een loket levert de noodzakelijke documentatie behorende bij de brongegevens. Deze documentatie wordt door leveranciers beschikbaar gesteld aan een loket.
4. Een loket is in staat om wijzigingen in de structuur van een brongegeven te verwerken. Wijzigingen in de structuur van een brongegeven worden minimaal 6 maanden voor invoering van de wijziging door een loket doorgegeven aan de afnemers.
5. Een loket is in staat om uitbreidingen in het assortiment van brongegevens binnen een maand te verwerken.
6. Een loket levert brongegevens onder uniforme voorwaarden (voorbeeldlicentie / gebruiksovereenkomst) aan afnemers.
7. Een loket is per email continue bereikbaar voor het melden van incidenten. Meldingen van incidenten kunnen telefonisch dagelijks van tenminste 08.00-22.00 uur worden doorgegeven. Binnen vier uur zal een reactie worden gegeven.
8. Een loket heeft een incident management informatiesysteem dat transparant is. Het betreft hier zowel incidenten met betrekking tot het functioneren van de eigen organisatie als incidenten met betrekking tot levering van brongegevens.
9. Vragen en verzoeken kunnen tijdens kantooruren bij een loket worden ingediend.
10. Indien nodig moet een loket contact opnemen met vervoerders en/of overheden en/of ND-OV organisatie om ervoor te zorgen dat incidenten worden opgelost.
11. In de voorwaarden (zoals genoemd bij punt 6) zijn bepalingen opgenomen over gebruiksrecht, misbruik en aansprakelijkheid, conform de voorbeeldlicentie / gebruiksovereenkomst.
12. Een loket dient binnen zes maanden na de publicatiedatum van dit document tenminste drie maanden daadwerkelijk operationeel te zijn. De overheden zullen dit toetsen en een loket moet te allen tijde inzicht geven in de opzet en werking en medewerking verlenen aan het toetsen.
13. Een loket heeft een opzegtermijn van tenminste 3 jaar.
14. Brongegevens zijn gratis.
15. Voor verstrekking van brongegevens kan aan afnemers een vergoeding van maximaal € 1000 per jaar (exclusief BTW) worden gevraagd.
16. Afnemers kunnen een loket aanspreken op het doorleveren van de brongegevens. Er is een leveringszekerheid (tijd dat het systeem werkt) van tenminste 99%.
17. Een loket heeft een geschillenregeling.

Project ND-OV

Bijlage 2: Voorbeeldlicentie / gebruiksovereenkomst

voorbeeldlicentie / gebruiksovereenkomst bestaat uit:

- Overwegingen
- Artikelen
  1. Algemeen
  2. Definities
  3. Gebruiksrecht
  4. Misbruik
  5. Vergoeding voor verstrekking van brongegevens
  6. Looptijd, opzegging, beëindiging
  7. Aansprakelijkheid
  8. Functiebeschrijving loket
  9. Geschilbeslechting + toepassingsrecht
  10. Bijlage: beschrijving van brongegevens

Voorbeeldlicentie / gebruiksovereenkomst

Verklaring ondergetekenden

.....

OVERWEGENDE DAT:

- a. OV autoriteiten willen dat brongegevens ter beschikking komen voor afnemers ten behoeve van openbaar vervoer reisinformatie;
- b. Brongegevens aan afnemers worden verstrekt door een loket;
- c. Levering van brongegevens aan een loket geschied op basis van afspraken tussen overheden en vervoerders;
- d. Een afnemer brongegevens gebruikt om reizigers te informeren middels 1. Routeplanner, 2. Actuele informatie op halte en perron 3. Onderweg actuele reisinfo of route advies; of een afnemer levert gegevens aan derden, met dezelfde doelen;
- e. Een loket als taak heeft om brongegevens ter beschikking te stellen aan afnemers;
- f. Een afnemer een loket kan aanspreken op het tijdig doorleveren van de brongegevens;
- g. Middels een licentie of gebruiksovereenkomst het gelijke speelveld tussen afnemers is gewaarborgd;
- h. Er een leveringszekerheid aan afnemers is in verband met investeringen die afnemers moeten doen;
- i. Een leverancier de brongegevens gratis verstrekt aan een loket
- j. Een loket afnemers (mogelijk) een vergoeding voor verstrekking van brongegevens in rekening kan brengen.

VERKLAREN TE ZIJN OVEREENGEKOMEN:

1. Algemeen

Een loket levert aan afnemers onbewerkte brongegevens, die door leveranciers worden geleverd. Een loket kan niet worden aangesproken op zaken die niet door leveranciers worden geleverd.

2. Definities

Begrippen:

Loket	Organisatie die brongegevens reisinformatie openbaar vervoer verzamelt en deze onbewerkt ter beschikking stelt aan afnemers.
Brongegevens	Gegevens zoals deze gedefinieerd zijn in de (dynamische) bijlage 1 van dit document.
Vergoeding voor leveren van brongegevens	Een loket kan een vergoeding bij afnemers vragen voor het leveren van brongegevens. Voor brongegevens zelf wordt geen vergoeding gevraagd.
Afnemers	Partijen die brongegevens afnemen van een loket en brongegevens zelf gebruiken en/of deze doorleveren aan andere partijen.
Leveranciers	Vervoerders en decentrale overheden.

3. Gebruiksrecht

- A. Een loket verleent aan een afnemer, vanaf de datum van ondertekening van deze licentie / gebruiksovereenkomst, een niet-exclusieve licentie voor het gebruik van brongegevens. Afnemer mag brongegevens, al dan niet in bewerkte vorm doorleveren aan partijen tegen dezelfde voorwaarden.
- B. Loket verstrekt brongegevens.
- C. Een loket is in staat om wijzigingen in de structuur van een brongegeven te verwerken. Wijzigingen in de structuur van een brongegeven worden minimaal 6 maanden voor

invoering van de wijziging door een loket doorgegeven aan de afnemers. Een loket is in staat om uitbreidingen in het assortiment van brongegevens binnen een maand te verwerken.

- D. De beschrijving van brongegevens inclusief een beschrijving van bijbehorende documentatie is te vinden in de bijlage bij deze overeenkomst. Deze bijlage is een dynamisch document. Door overheden en vervoerders zullen / kunnen nieuwe afspraken omtrent brongegevens worden gemaakt.
- E. Brongegevens zijn niet geschikt voor het interpreteren van Openbaar Vervoer prestaties.

4. Misbruik

- A. Afnemers zullen ervoor zorgen dat brongegevens direct of indirect niet misbruikt worden, waaronder wordt verstaan elk ander gebruik dan het gebruik waarvoor brongegevens redelijkerwijs zijn bedoeld.
- B. Afnemers zullen ervoor zorgen dat de naam van vervoerders niet wordt geschaad anders dan door een oordeelloze weergave van waarheidsgetrouwe feiten.
- C. Afnemers zullen er voor zorgen dat brongegevens integer gebruikt worden, zodat openbaar vervoerbedrijven niet worden benadeeld.
- D. Afnemers zullen er voor zorgen dat niet gesuggereerd wordt dat reisinformatie die wordt getoond, is gecontroleerd en juist bevonden door leveranciers van brongegevens.

5. Vergoeding voor verstrekking van brongegevens

- A. De vergoeding voor verstrekking van brongegevens bedraagt xxx Euro per jaar exclusief BTW (ten hoogste 1000 Euro exclusief BTW).

6. Looptijd, opzegging en beëindiging

Looptijd

- A. De duur van deze licentie / gebruiksovereenkomst is onbepaald.
- B. Afnemer sluit een licentie / gebruiksovereenkomst voor minimaal 1 jaar.

Opzegging

- A. Een loket kan deze licentie / gebruiksovereenkomst schriftelijk opzeggen met een opzegtermijn van drie jaar.

Beëindiging

- A. Een loket kan deze licentie / gebruiksovereenkomst met onmiddellijke ingang beëindigen door middel van een schriftelijke verklaring, indien afnemer ook na schriftelijke aanmaning, binnen een redelijke termijn, in strijd handelt met één van de artikelen van deze licentie / gebruiksovereenkomst.
- B. Een loket kan, zonder dat ter zake ingebrekestelling zal zijn vereist, de licentie / gebruiksovereenkomst zonder gerechtelijke tussenkomst beëindigen, indien:
  - o Afnemer (voorlopige) *surseance* van betaling aanvraagt of hem (voorlopige) *surseance* van betaling wordt verleend;
  - o Afnemer *faillissement* aanvraagt of in staat van faillissement wordt verklaard;
  - o De onderneming van Afnemer wordt *geliquideerd*;
  - o Afnemer zijn *huidige onderneming staakt*;
  - o Op (een aanmerkelijk deel van) het vermogen van Afnemer beslag wordt gelegd en het beslag niet binnen een maand is opgeheven;
  - o Afnemer anderszins niet langer in staat moet worden geacht de verplichtingen uit deze licentie / gebruiksovereenkomst na te kunnen komen.

7. Aansprakelijkheid

- A. Een loket sluit elke aansprakelijkheid uit.
- B. Een loket sluit ketenaansprakelijkheid uit.

8. Functiebeschrijving loket

- A. Voor het melden van incidenten (afwijking van de normale situatie) is een loket continue bereikbaar per email. Incidenten kunnen telefonisch tussen tenminste 08.00 uur en 22.00 worden doorgegeven. Incidenten worden opgenomen in een transparant incident informatiesysteem. Binnen vier uur zal een reactie worden gegeven.
- B. Vragen en verzoeken kunnen tijdens kantooruren worden ingediend.
- C. Een loket is aanspreekbaar op tijdigheid van doorleveren van realtime brongegevens binnen 3 seconden en een loket is aanspreekbaar op een leveringszekerheid (tijd dat het systeem werkt) van tenminste 99%.
- D. Leveranciers zijn aanspreekbaar op de kwaliteit van brongegevens.

9. Geschilbeslechting en toepassingsrecht

Op deze licentie / gebruiksovereenkomst is het Nederlandse recht van toepassing. Geschillen die mochten ontstaan naar aanleiding van deze licentie / gebruiksovereenkomst, zullen worden beslecht door een bevoegde rechter te Den Haag.

10. Bijlage: Beschrijving van brongegevens